

Kreften som rammet

av Marte Bygstad-Landro

Når jeg går for å møte min tidligere kollega, Kirsten, vet jeg det blir et spesielt møte. Jeg skal få lov å ta del i hennes historie. En historie som rommer mye smerte, men som jeg skal få merke, bærer en fred med seg. Det er Kirsten som gir historien fred. Det er noe paradoksalt i at man kan fortelle med fred, og gi den lyttende fred, når man skal snakke om noe så urovekkende som døden.

Kirsten var 26 år, nyutdannet jurist, nygift og nybakt mor da smertene i hoften kom. Det begynte som en mindre smerte som plaget henne litt, men ikke mer enn at hun kunne tåle. Det hadde gått rundt tre måneder etter fødselen og primærlegen var sikker på at det var bekkenløsning. Hva annet skulle hun tro. Legen var sikker i sin sak, men smertene ble bare verre. Hun fikk smertestillende og beroligende, etter hvert i så store mengder at hun ikke kunne amme. Men smertene forsvant ikke. Alle brosjyrene hun hadde fått, om bekkenløsning, stemte ikke. Hun kunne ikke kjenne seg igjen i det. Flere ganger besøkte hun primærlegen for å få bekreftelse på at det ikke var noe alvorlig, alle gangene sendte han henne hjem med beskjed om at det måtte være bekkenløsning og uten

noen videre undersøkelser eller blodprøver. Hun fikk kortisoninnsprøytninger to ganger, og ble øket opp på smertestillende. Etter hvert ble smertene så ubeskrivelig store at hun ikke kunne gå, bare ligge, og da helst på hardt underlag. Broren hentet henne og bar henne til legen på ryggen. Sykepleieren ba henne sette seg ned å vente. Hun kunne jo ikke sitte. Smertene gjorde at hun bare kunne ligge. Så lå hun der da, på gulvet og ventet, og ble med ett tatt på alvor. Det ble faktisk tatt blodprøver. De viste en skyhøg senkning. Det bar rett på akutten. I drosje. Som om hun plutselig kunne sitte.

På akutten ble hun skikkelig undersøkt. Det var fantastisk. Endelig var hun interessant. Noen ville finne ut hvorfor smertene var der og de trodde på henne.

Hevelsen rundt hoften skulle vise seg å ikke være en betennelse, men en voksende svulst.

Kirsten ringte hjem til sin Per Magnus "De tror det er kreft, men det tror ikke jeg". Det ble for mye å ta inn. Plutselig skulle bekkenbetennelsen vise seg å være kreft..?

Det ble tale om benkreft. Hun ble sendt på ortopedisk

avdeling. Det ble tatt MR og CT i full narkose. Det ble for smertefullt uten. Videre ble hun forberedt på å amputere hele benet opp til hoften. Det som vanligvis skulle være sjokkerende og til stor sorg ble nærmest en lettelse, - bare smertene forsvant...

Tre uker gikk alle i den tro at det var benkreft, da det også ble bekreftet metastaser til begge lungene. Hun fikk tre måneder igjen å leve. Smertene var uutholdelige. En gang var hun smertelindret. Da hadde sykepleier gitt henne en riktig stor overdose morfin. Kirsten havnet på overvåkingen, men var altså smertelindret. Deilig. Hun beskriver at hun ble omsluttet av systemet. Sårbar, avkledd og liten. Kirsten forteller om en slags avhengighet og følelse av å bli holdt. Personalet viste stor omsorg. Hun ble hørt og sett.

Hjemme drev Per Magnus og flyttet fra leiligheten, til et husvære som var tilgjengelig for rullestolbrukere. Per Magnus og den lille sønnen. De fikk hjelp av gode venner.

En dag kommer legen med en nyhet. Han forklarer, uten å gi for store forhåpninger, at han på en kvinneklinikk i Oslo har sett et tilfelle av noe som kalles choriocarcinom.

En krefttype i livmoren som starter ved befruktning og som er svært sjelden, men som har gode prognoser. Symptomene til Kirsten ligner. Hun blir sendt til radiumhospitalet i hui og hast for en g.u. og en blodprøve som vil bekrefte eller avkrefte. Det viser seg å være choriocarcinom. Hun har en sjanse til å leve. Prøvene ble tatt i siste liten. Kreften var i ferd med å spre seg til hjernen. Hun begynner på cellegift. Kvalm, hårløs, avmagret med slanger som sørger for at kroppen til en viss grad fungerer, stadig i live. Hun får 29 cellegiftkurerer kurer fra medio juni til etter påske neste år.

Kirsten møter en ny verden på sykehuset, og mennesker hun ikke har noe felles med, bortsett fra den livstruende situasjonen de er i. De er plassert og opplever et

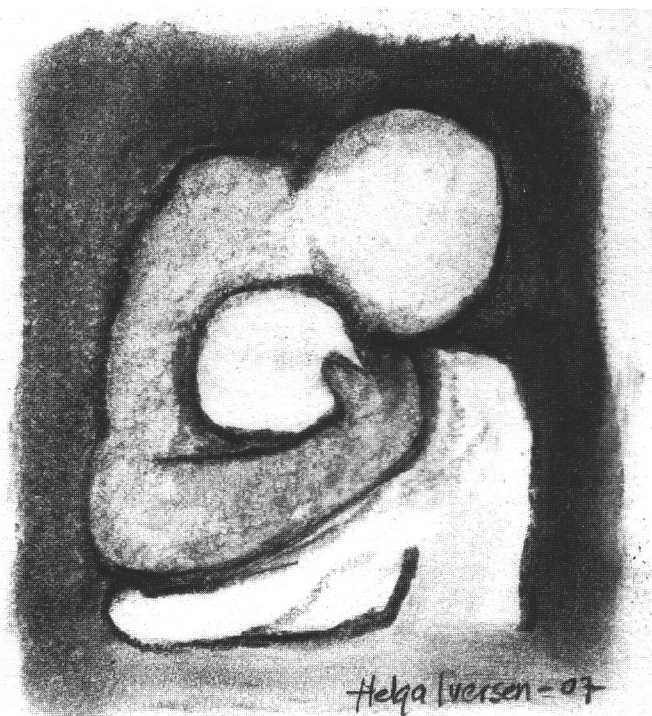
felleskap uavhengig av alt annet.

Møtene er mange, og noen dør underveis. Det blir etter hvert vanskelig å knytte seg til medpasienter. Hun orker ikke involvere seg og oppleve sorg om og om igjen. Hun er på vei til livet, mange andre til døden. Hun blir flyttet fra enerom til flermannsrom. Hun opplever at pleierne har mindre tid til henne og at hun må klare seg mer alene. Det trygge gode redet på enerommet, med alle de hvitklede beskyttende rundt, må forlates til fordel for noen andre som trenger det mer. Hun må begynne å holde seg selv oppe. Hun er i ferd med å bli frisk.

Kirsten snakker veldig varmt om helsepersonellet. Hun opplevde å bli ivaretatt. På spørsmål om hva som var det viktigste svarer hun at det var omsorgen og kjærligheten,

stryket på kinnet, en vennlig beskjed, at nattsykepleieren ikke slo på det sterke lyset i taket på rundene, men den lille nattlampen ved siden av sengen. Noen få skritt ekstra som betydde så uendelig mye. Hun følte seg så pitteliten, som et barn.

Hvordan klarte du det, spør jeg. Hvordan håndterer man at den store lykken plutselig knuses av en enkelt liten beskjed. "Du har kreft." Kirsten sier hun fikk styrke til å ta det, dag for dag. Det ble aldri snakk om å stadig spørre seg "hvorfor meg", eller finne en forklaringsmodell og et system som kunne gi mening. Det finnes ingen mening, sier hun, livet rammer og det handler ikke om å fortjene det eller ikke, men å tåle dette fantastiske smertefulle livet. Jeg ba til Gud om å finne styrke og glede. Det fant jeg.

Innbyding
Som lauv er
Er du og eg.
Fort skjelvande,
Og fort borte.
Kom -
-Tarjei Vesaas